

**Приватний вищий навчальний заклад
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Кафедра кримінального права і процесу**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ»**

Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 081 «Право»

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету УКД від 30 серпня 2018 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
к.ю.н. Репецький С.П.
30 серпня 2018 р.

ВСТУП

Метою навчальної дисципліни є: здобуття студентами, слухачами знань на лекціях, семінарських та практичних заняттях, а також в процесі самостійної роботи з нормативними джерелами та літературою із запропонованого навчального курсу; надання допомоги студентам, слухачам у набутті ними глибоких знань з основних категорій адміністративного процесу, механізмів адміністративно-правового забезпечення прав, свобод, обов'язків громадян у сфері державного управління, знайомства з основними положеннями найпоширеніших видів адміністративного процесу.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- визначити сутність адміністративного процесу на сучасному етапі, розглянути його поняття і зміст;
- здійснити аналіз мети, завдань, функцій та принципів адміністративного процесу;
- розглянути діяльність суб'єктів адміністративного процесу, їх функції та повноваження;
- розглянути порядок здійснення та особливості окремих видів проваджень в адміністративному процесі;
- здійснити аналіз правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері здійснення адміністративного процесу;
- забезпечити розуміння та усвідомлення студентами, курсантами, слухачами проблемних питань щодо правового забезпечення проваджень в адміністративному процесі.

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- сутність адміністративного процесу;
- елементи та ознаки адміністративного процесу;
- мету, завдання, функції та принципи адміністративного процесу;
- функції, компетенцію та повноваження суб'єктів адміністративного процесу;
- особливості діяльності органів внутрішніх справ як суб'єкта адміністративного процесу;
- правові акти що регулюють адміністративний процес;
- специфіку адміністративно-процесуальних норм та відносин;
- особливості здійснення окремих видів юрисдикційних (в справах про адміністративні проступки, по скаргам громадян та ін.) та неюрисдикційних (нормотворчі, правозастосовчі, установчі та ін.) проваджень.

уміти:

- вірно визначати мету та завдання адміністративного процесу та його окремих проваджень;
- застосовувати правові акти у сфері адміністративного процесу та спрямовувати свою діяльність у відповідності до їх вимог;
- правильно застосовувати нормативні адміністративно-процесуальні акти до конкретних правових ситуацій при виконанні службових обов'язків;
- дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;
- використовувати знання про статус, функції, компетенцію та повноваження суб'єктів адміністративного процесу та особливості окремих проваджень.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Освітньо-професійні програми першого рівня вищої освіти	Обов’язкова	
Кількість модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год.; самостійної роботи – 4 год.		Лекції	
		14 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		78	110
		Вид контролю: залік	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/1,05

для заочної форми навчання – 1/6,5

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	EX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, метод проектної роботи.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

1) тестових завдань:

Тест № 1 (<https://drive.google.com/file/d/16umsrbXIkMfwoP08rvFTCAv4f6krWxij/view>);

2) написанням есе;

3) презентацій і виступів на наукових заходах;

4) підсумкового екзамену у тестовій формі.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль №1

«Поняття та основні категорії адміністративного процесу»

Тема 1. Адміністративно-процесуальне право як галузь права.

Загальне поняття юридичних процесів, їх види і характеристика. Предмет адміністративного процесуального права, публічний та приватний його аспекти. Метод адміністративно-процесуального права. Принципи адміністративного процесуального права та адміністративного процесу. Адміністративні процесуальні принципи, їх види та характеристика. Верховенство права, презумпція правомірності дій і вимог суб'єкта звернення та заінтересованої особи, верховенство закону, забезпечення охорони інтересів особи і держави. Система адміністративного процесуального права. Поняття та види джерел адміністративного процесу. Взаємодія адміністративного процесуального права з іншими галузями права. Адміністративне процесуальне право як самостійна галузь у системі права України.

Тема 2. Адміністративно-процесуальні правовідносини. Суб'єкти та учасники адміністративного процесу.

Поняття та ознаки адміністративно-процесуальних правовідносин, їх структура. Суб'єкти, об'єкти та юридичні факти як елементи структури адміністративних процесуальних відносин. Зміст та види адміністративних процесуальних відносин, їх наукове обґрунтування та дискусійне обговорення.

Поняття та ознаки суб'єктів адміністративного процесу. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність. Порівняльний аналіз адміністративно-процесуальної правосуб'єктності з цивільною правосуб'єктністю.

Класифікація суб'єктів адміністративного процесуального права, їх правовий статус:

1. Особи, які регулюють і вирішують адміністративні справи:

а) у управлінських провадженнях – уповноважені органи та особи (публічна служба);

б) в публічних спорах, які розглядаються в порядку адміністративного судочинства – суддя, судді, суд;

в) в адміністративно-деліктних провадженнях до таких органів належать: адміністративні комісії, виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад, районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді), місцеві господарські та адміністративні суди, апеляційні суди та Верховний Суд, органи Національної поліції, органи Державної прикордонної служби України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, органи

залізничного транспорту та інші, визначені Кодексом України про адміністративні правопорушення в розділі підвідомчості.

2. Особи, які обстоюють в адміністративному процесі особисті права та законні інтереси:

а) суб'єкти владних повноважень (в нормотворчому провадженні); суб'єкт звернення та суб'єкт надання (у провадженнях з надання адміністративних послуг); уповноважений орган (особи) та суб'єкт, який атестується в атестаційному провадженні; контролюючий та підконтрольний суб'єкти в контрольному провадженні тощо;

б) сторони (позивач, відповідач) та треті особи (які заявляють самостійні вимоги та які їх не заявляють) у провадженні з адміністративного судочинства;

в) особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілий у провадженні в справах про адміністративні правопорушення.

3. Особи, які представляють та захищають інтереси інших осіб – представники. Адвокат, законний представник. Прокурор як представник держави, органи та особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб (Уповноважений ВРУ з прав людини, державні органи, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи).

4. Особи, які сприяють адміністративним провадженням та здійсненню адміністративного судочинства (особи, які надають безоплатну правову допомогу, свідок, помічник судді, секретар судового засідання, судовий розпорядник, експерт, експерт з питань права, перекладач, спеціаліст). Роз'яснення перекладачеві його прав та обов'язків, присяга перекладача під час розгляду справи з адміністративного судочинства.

Зловживання процесуальними правами. Процесуальне правонаступництво.

Обов'язки осіб, присутніх в залі судового засідання. Слова звернення до суду в залі судового засідання.

Тема 3. Адміністративний процес та адміністративні провадження.

Поняття адміністративного процесу та його особливості.

Форми адміністративного процесу (загальне та спрощене провадження).
Форми адміністративного судочинства (загальне та спрощене позовне провадження).

Поняття та елементи структури адміністративного процесу. Адміністративні провадження, їх стадії.

Поняття та види адміністративних проваджень. Ознаки адміністративних проваджень. Провадження у сфері управління, провадження з адміністративного судочинства та адміністративно-деліктні провадження як зміст адміністративного процесу. Ознаки адміністративного судового процесу: наявність суб'єкта владних повноважень як сторони адміністративного судочинства; наявність адміністративної справи (публічного спору); чітка регламентація повноважень органів влади; строковість вирішення справи. Ознаки адміністративно-деліктного провадження.

Стадії адміністративних проваджень, їх характеристика. Адміністративні процедури, їх поняття, ознаки та види.

Адміністративна підвідомчість, юрисдикція адміністративних судів та адміністративна юстиція: співвідношення понять; їх характеристика та ознаки.

Тема 4. Загальна характеристика та види проваджень у сфері управління.

Поняття провадження в сфері управління, його основні риси. Мета, завдання та види проваджень у сфері управління.

Характеристика видів проваджень у сфері управління. Внутрішньо організаційне публічно-управлінське провадження (щодо організації роботи суб'єктів публічного права); нормотворче провадження щодо прийняття підзаконних правових актів управління, його стадії. Види підзаконних нормативно-правових актів; реєстраційне провадження, дозвільне та соціально-захисне провадження як види діяльності щодо надання адміністративних послуг. Контрольне провадження. Провадження за зверненням громадян (заяви, скарги, пропозиції, електронні петиції).

Атестаційне, кваліфікаційне та акредитаційне провадження.

Провадження з надання адміністративних послуг (дозвільні, реєстраційні). Реалізація або сприяння в реалізації суб'єктивного права. Особливості використання передбаченого законодавством суб'єктивного права, виконання або сприяння виконанню обов'язків; застосування заходів адміністративного примусу.

Учасники адміністративних проваджень у сфері управління, їх повноваження, права і обов'язки. Підстави для провадження в сфері управління. Стадії провадження в сфері управління. Правове регулювання проваджень у сфері управління. Права і обов'язки учасників проваджень.

Оскарження дій чи бездіяльності органів владних повноважень: адміністративна та судова процедури оскарження діянь суб'єктів владних повноважень.

Змістовий модуль № 2

«Характеристика провадження з адміністративного судочинства»

Тема № 5. Об'єкт адміністративного судочинства. Організація адміністративного судочинства. Підсудність адміністративних справ.

Публічні спори як об'єкт адміністративного судочинства. Завдання та засади адміністративного судочинства. Історія розвитку адміністративного судочинства (юстиції) в Україні. Право на звернення до суду та способи судового захисту. Верховенство права, рівність усіх учасників судового

процесу, змагальність сторін, диспозитивність, офіційне з'ясування всіх обставин у справі, гласність, відкритість, право на перегляд справи, обов'язковість судових рішень, незмінність складу суду та недопустимість повторної участі судді в розгляді адміністративної справи як спеціальні адміністративно-процесуальні принципи.

Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система.

Адміністративні справи: незначної складності, складні, термінові, типові та зразкові.

Адміністративна юрисдикція. Поняття підсудності адміністративних справ. Предметна юрисдикція. Розмежування предметної юрисдикції. Розгляд кількох, пов'язаних між собою вимог.

Інстанційна юрисдикція. Суди першої, апеляційної, касаційної інстанцій.

Територіальна юрисдикція (підсудність) адміністративних справ. Територіальна юрисдикція за вибором позивача, підсудність за місцем проживання або місцезнаходженням відповідача, виключна, та підсудність справ, у яких однією із сторін є суд або суддя.

Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого. Наслідки порушення правил підсудності, неприпустимість спорів про підсудність.

Передача справи як зразкової на розгляд Верховного Суду.

Підготовче провадження в адміністративному судочинстві. Визначення складу суду. Одноособовий та колегіальний розгляд адміністративних справ, порядок вирішення питань колегією суддів.

Підстави для відводу (самовідводу) судді. Підстави для відводу (самовідводу) секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача. Заява про відвід (самовідвід) та порядок вирішення заявленого відводу/самовідводу.

Судові повістки, виклики (повідомлення), їх види та порядок вручення. Фіксування адміністративного процесу. Порядок та умови фіксування судового процесу засобами аудіо- та відеозапису.

Судові витрати та їх види. Умови та порядок розподілу судових витрат. Судовий збір.

Заходи процесуального примусу та їх характеристика. Забезпечення позову.

Тема № 6. Поняття та види процесуальних строків. Докази та доказування в адміністративному процесі.

Поняття адміністративного процесуального доказування. Поняття доказів, предмет доказування, обов'язок доказування, підстави звільнення від доказування. повноваження сторін та інших учасників адміністративного процесу. Допустимість, достовірність, достатність доказів. Джерела доказів. Огляд речових доказів, що швидко псуються, судові доручення щодо збирання доказів, виконання судових доручень щодо збирання доказів, звернення

адміністративного суду із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави.

Види судових доручень іноземних судів. Дослідження доказів. Установлення фактів протиправних рішень, дій чи бездіяльності органу владних повноважень, наявності чи відсутності адміністративно-правового спору чи спору про право, наявності інтересів третіх осіб, наявності адміністративного правопорушення та його складу, обставин, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, наявність майнової шкоди тощо.

Показання свідків. Письмові докази. Речові докази. Електронні докази. Висновок експерта. Висновок експерта в галузі права.

Загальновідомі обставини та визнані факти, їх значення. Класифікація доказів. Прямі та непрямі докази. Обвинувальні докази, виправдувальні докази, первісні та похідні докази.

Заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень, їх нормативно-правове регулювання.

Поняття процесуальних строків та їх значення в адміністративному процесі, порядок їх обчислення. Розумність процесуальних строків, поновлення та продовження процесуальних строків. Види процесуальних строків. Строки, встановлені законом, судом, органом владних повноважень (посадовою особою). Строки: звернення за захистом порушених прав; повідомлення про час і місце розгляду справи, розгляду адміністративної справи; оскарження постанов у справах та перегляду справ; виконання постанов у справах та ін. Наслідки пропущення процесуальних строків.

Тема № 7. Порядок здійснення провадження з адміністративного судочинства (загальне позовне провадження)

Провадження в суді першої інстанції.

Стадія 1. Відкриття провадження у справі.

Види та зміст заяв по суті справи. Позовна заява. Документи, що додаються до позовної заяви. Відзив на позовну заяву (відзив). Відповідь на відзив. Заперечення. Подання відповіді на відзив та заперечення. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву.

Заяви з процесуальних питань. Загальні вимоги до форми та змісту письмової заяви, клопотання, заперечення.

Пред'явлення позову, залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Відкриття провадження в адміністративній справі. Об'єднання і роз'єднання позовів.

Стадія 2. Підготовче провадження.

Завдання та строк підготовчого провадження. Надіслання копії ухвали про відкриття провадження у справі, копії позовної заяви та доданих до неї документів. Умови визнання примирення сторін. Закриття провадження по справі як результат примирення. Заміна неналежної сторони.

Подання відзиву. Подання пояснень третіх осіб щодо позову або відзиву. Пред'явлення зустрічного позову. Форма і зміст зустрічної позовної заяви. Мета та строк проведення підготовчого засідання. Зміст та порядок проведення підготовчого засідання. Судові рішення у підготовчому засіданні.

Підстави проведення врегулювання спору за участю судді та порядок його призначення й врегулювання. Особливості відмови позивача від позову та примирення сторін. Виконання умов примирення.

Стадія 3. Розгляд справи по суті.

Завдання даної стадії. Проведення судового засідання. Форми адміністративного судочинства: загальне та спрощене провадження. Особливості письмового провадження, розгляду справи в електронній формі.

Участь в судовому засіданні в режимі відеоконференції. Головуючий в судовому засіданні. Протокол судового засідання.

Процедура відкриття судового засідання, видалення свідків із зали засідання, встановлення осіб, які прибули на засідання, оголошення складу суду, роз'яснення прав та обов'язків учасників. Розгляд заяв і клопотань.

Наслідки неявки в судове засідання учасника справи, свідка, експерта.

З'ясування обставин справи та дослідження доказів (вступне слово учасників справи, порядок з'ясування обставин та дослідження доказів, допити свідків/оголошення показань свідків, допити сторін, третіх осіб, інших представників як свідків, дослідження письмових доказів, оголошення до дослідження змісту особистих паперів, листів, записів іншої кореспонденції; відтворення звукозапису, демонстрація відеозапису, дослідження висновку експерта, консультації та роз'яснення спеціаліста. Оцінка доказів.

Відкладення розгляду справи або перерва у судовому засіданні.

Ухвала про закінчення з'ясування обставин у справі та перевірки їх доказами/ухвала про повернення до з'ясування обставин у справі.

Судові дебати.

Стадія 4. Ухвалення рішення.

Вихід суду для ухвалення рішення. Таємниця нарадчої кімнати. Зупинення, поновлення, закриття провадження у справі, залишення позову без розгляду. Питання, які вирішує суд при ухваленні рішення, законність та обґрунтованість рішень

Порядок ухвалення та види судових рішень (ухвали, рішення, постанови). Зміст рішення, ухвали. Проголошення та вручення судового рішення. Окремі ухвали суду. Додаткове судове рішення, виправлення опісок і арифметичних помилок в рішеннях. Роз'яснення судового рішення.

Набрання рішенням суду чи ухвалою законної сили. Обов'язковість судових рішень.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Поняття та основні категорії адміністративного процесу												
Тема1. Адміністративно-процесуальне право як галузь права.	14	2	2			10	14					14
Тема2. Адміністративно-процесуальні правовідносини. Суб'єкти та учасники адміністративного процесу.	16	2	4			10	16					16
Тема 3. Адміністративний процес та адміністративні провадження.	14	2	2			10	18	2				16
Тема 4. Загальна характеристика та види проваджень у сфері управління.	18	2	4			12	18		2			16
Разом за змістовим модулем 1	62	8	12			42	66	2	2			62
Змістовий модуль 2. Характеристика провадження з адміністративного судочинства												
Тема 5. Об'єкт адміністративного судочинства. Організація адміністративного судочинства. Підсудність	18	2	4			12	18	2				16

адміністративних справ												
Тема 6. Поняття та види процесуальних строків. Докази та доказування в адміністративному процесі.	20	2	6			12	18	2				16
Тема 7. Порядок здійснення провадження з адміністративного судочинства (загальне позовне провадження)	20	2	6			12	18	2				16
Разом за змістовим модулем 2	58	6	16			36	54	6				48
Підсумковий контроль (залік)												
Усього годин	120	14	28			78	120	8	2			110

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Адміністративний процес: сучасний стан та шляхи вдосконалення // Круглий стіл / Право та державне управління. - 2014. - № 1-2. - С. 165-167. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ptdu_2014_1-2_32.pdf
2. Адміністративні процедури і адміністративне судочинство в Німеччині : зб. матеріалів / проф. Др. Штефан Хюльсхьорстер. – К. : Німецький фонд міжн. правового співробітництва, 2009. – № 2. – 180 с.
3. Аналітичний огляд стану здійснення судочинства ВАС України у I півріччі 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.vasu.gov.ua/ua/generalization_court
4. Армаш Н. О. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / Армаш Н. О., Бандурка О. М., Басов А. В. ; за заг. ред. А. Т. Комзюка. – К. : Прецедент, Істина, 2009. – 823 с.
5. Бачун О. Повертаючись до питання компетенції адміністративних судів першої інстанції / О. Бачун, О. Головань // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2007. – № 1. – С. 33–37.
6. Бачун О. В. Правовий статус суб'єктів адміністративного судочинства : [монографія] / О. В. Бачун ; [наук. ред. А. О. Селіванов]. – К. : Логос, 2009. – 114 с.
7. Бевзенко В. М. Участь в адміністративному судочинстві України суб'єктів владних повноважень: правові засади, підстави та форми : [монографія] / Бевзенко В. М. – К. : Прецедент, 2010. – 475 с.
8. Белінська Л. Примирення сторін в адміністративному судочинстві / Л. Белінська // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XV Регіональної наук.-практ. конф. (м. Львів, 4–5 лютого 2009 р.). – Львів : Юрид. фак. ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – С. 133–136.
9. Витяг із статистичного аналізу здійснення судочинства місцевими та апеляційними адміністративними судами у 2010 році : підготовлений Управлінням узагальнення судової практики та судової статистики Вищого адміністративного суду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.vasu.gov.ua/ua/generalization_court_practicem=publica
10. Вовк П. В. Захист прав, свобод та інтересів громадян в адміністративному суді першої інстанції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Вовк П. В. – Одеса, 2009. – 200 с.
11. Голобородько Д.В. Адміністративний процес / навчально-методичний матеріал. – Дніпропетровськ. – 2014. 124 с.
12. Дерещ В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини / Дерещ В. А. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. – 180 с.
13. Завальнюк І. Скорочене провадження – дієвий засіб оптимізації системи адміністративного судочинства / І. Завальнюк // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2011. – № 2. – С. 55–61.

14. Зеленцов А. Б. Административно-правовой спор: вопросы теории : [монография] / Зеленцов А. Б. – [2-е изд., исправ. и доп.]. – М. : РУДН, 2009. – 692 с.
15. Ковалів М. В., Гаврильців М. Т., Стахура І. Б. Адміністративне судочинство. Навчальний посібник. - Львів : ЛьвДУВС, 2014. – 596с.
16. Коліушко І. Б. Становлення адміністративного судочинства: деякі проблеми перехідного періоду / І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда // Адвокат. – 2005. – № 9. – С. 3–5.
17. Комзюк А. Т. Адміністративний процес України : навч. посібник / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
18. Константи́й О. В. Правова природа й класифікація управлінських відносин у судах / О. В. Константи́й // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. праць. – Харків : Вид-во «Право», 2006. – Вип. 12. – С. 28–36.
19. Кошій О. В. Сутність та підстави участі в адміністративному судочинстві України відповідача / А. В. Кошій // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 516–521. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011>
20. Кузьменко О. В. Адміністративний процес / О. В. Кузьменко. – К. : Атака, 2012. – 221с.
21. Куйбіда Р. Адміністративне судочинство: ключові проблеми і напрями їх подолання / Р. Куйбіда, Т. Руда // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2008. – № 4. – С. 51-54.
22. Основи адміністративного судочинства в Україні : навч. посібник / [за заг. ред. Н. В. Александрової, Р. О. Куйбіди]. – К. : Конус-Ю, 2009. – 256 с.
23. Пасенюк О. М. Адміністративне судочинство: стан та напрямки розвитку / О. М. Пасенюк // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2014. – № 3. – С. 3–18.
24. Писаренко Н. Б. Адміністративно-правові спори (удосконалення порядку вирішення) : монографія / Н. Б. Писаренко, В. А. Сьоміна. – Харків : Право, 2011. – 136 с.
25. Процан Ю.Г.Визначеність правового статусу органів виконавчої влади як гарантія дотримання принципів правової держави і верховенства права / Адміністративне право і процес. – 2014. – №9. С. 26-29.
26. Пушняк О. В. Визнання нормативно-правового акту нечинним як підстава припинення його чинності / О. В. Пушняк // Форум права. – 2014. – № 1. – С. 834–841.

ДОПОМІЖНА

1. Адміністративне право : підручник / НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого»; за заг. ред.: Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
2. Адміністративне право [Текст] : Альбом схем : навч. посіб. / Ю.П. Битяк [та ін.] ; Національний університет «Юридична академія України ім. Я. Мудрого». – Х. : Право, 2012. – 160 с.
3. Адміністративне право України : навч. посіб. / Н.В. Дараганова; Вищ. навч. закл. «Нац. акад. упр.» – К. : ВНЗ «Нац. акад. упр.», 2013. – 271 с.
4. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. – Т. 2. Особлива частина / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова) та ін. – К.: Юридична думка, 2009. – 624 с.
5. Адміністративне право зарубіжних країн: курс лекцій / О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, О. Є. Користін та ін.; за ред.. О.В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 528 с.
6. Адміністративне право України [Текст] : слов. термінів : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Андреєва Д. Є. та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т.О. Коломосьць, д-ра юрид. наук, проф. В. К. Колпакова ; Держ. вищ. навч. закл. «Запоріж. нац. ун-т». – Київ : Ін Юре, 2014. – 519 с.
7. Адміністративне право України: курс лекцій / укладачі: В.В. Конопльов, С.О. Кузніченко, А.В. Басов, Д.В. Єремєєв, Ю.Ю. Басова, С.А. Буткевич, О.А. Балдецький. – Харків: Харків юридичний, 2009. – 316 с.
8. Адміністративне право України: навч. посібник / Г.Г. Забарний, Р.А. Калюжний, В.К. Шкарупа. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2005. – 368 с.
9. Адміністративне право України: навч. посібник / за заг. ред. Т.О. Коломосьць, Г.Ю. Гулевської. – К.: Істина, 2007. – 216 с.
10. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. Т.О. Коломосьць. – Вид. 2-ге, змін. і доп. – К.: Істина, 2012. – 528 с.
11. Адміністративне право. Альбом схем: Навчальний посібник / Ю.П. Битяк, В.В. Зуй, В.М. Гаращук. – Харків: Право, 2012. – 160 с.
12. Адміністративне право. Загальна частина (у схемах таблицях та коментарях) / Н.І. Романів, К.М. Костовська, Ю.С. Назар. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 128 с.
13. Адміністративне право: навч. посібник / О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.-В.В. Кісіль. – 2-ге вид. – К.: Правова Єдність, 2009. – 536 с.
14. Адміністративне право: Підручник / Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Богуцький. – Харків: Право, 2013. – 656 с.
15. Адміністративне процесуальне право : навч. посіб. / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. Т.П. Мінки. – Х. : Право, 2013. – 352 с.
16. Державна служба в Україні : підручник / В.Л. Павленко, В.В. Павленко; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц., Засл. юриста України А.М. Подоляки. – Хмельницький: ХмЦНП, 2013. – 356 с.

- 17.Збірник задач з адміністративно-правових дисциплін / ред. колегія: О.В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, О.К. Волох. – К., Х : НАВС, НікаНова, 2012. – 178 с.
- 18.Кодекс України про адміністративні правопорушення. Провадження у справах про адміністративні правопорушення. – К. : Юрінком Інтер, 2014 р. – 432 с.
- 19.Коломоєць Т.О. Кодекс як джерело адміністративного права України: історія, сучасність та перспективи [Текст] : монографія / Коломоєць Т.О., Гаджиєва Ш.Н. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т.О. Коломоєць. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – 175 с.
- 20.Курс адміністративного права України : підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух та інші – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 872 с.
- 21.Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення [Бортник Н.П. та ін.]; за заг. ред.: С.В. Петкова, С.М. Морозова. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 1246 с.
- 22.Стеценко С.Г. Адміністративне право України: навч. посібник / С.Г. Стеценко. – К.: Атіка, 2011. – 624 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
2. Урядовий портал: Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційне представництво Президента України: Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <http://www.minjust.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
7. Львівська обласна державна адміністрація: Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.loda.gov.ua/>
8. Львівська міська рада: Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.city-adm.lviv.ua/>
9. Національна парламентська Бібліотека України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.org/>
10. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
11. Львівська національна наукова бібліотека України імені Василя Стефаника. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>
12. Електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх

- справ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lvduvs.edu.ua/>
13. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.ua>
14. Єдиний державний реєстр судових рішень України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.reyestr.court.gov.ua/